

Sveikatos ir fizinio ugdymo sritis

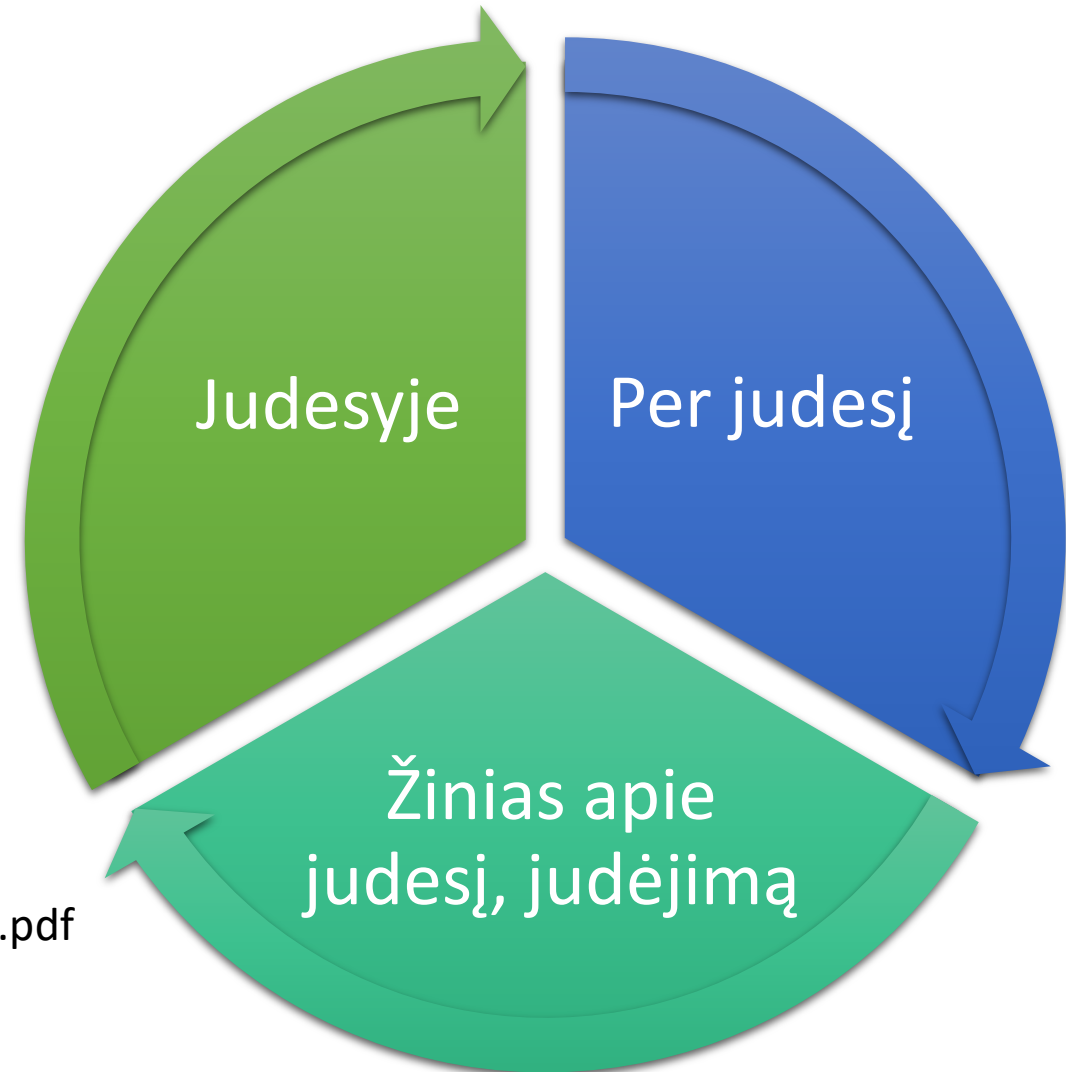
**Kompetencijos Fizinio ugdymo
Bendrosios programos projekte**

FIZINIO UGDYMO PASKIRTIS

- Fizinio ugdymo dalykas skirtas mokinių sveikatai ir fiziniam aktyvumui, jų kompetencijų būtinų tolimesniam ir prasmingam, aktyviam gyvenimui šiuolaikinėje visuomenėje, ugdymui sveikatos ir fizinio ugdymo srityje, įgyvendinant Valstybinėje švietimo strategijoje 2013-2022 Bendrojo ugdymo mokyklos kaitos gaires (2013), Geros mokyklos koncepcijoje (2015) numatytas nuostatas. **Fizinis ugdymas tampa tikslingu, reikšmingu mokymosi procesu, padeda plėtoti mokinių socialinę, emocinę, kognityvinę ir psichomotorinę sritis**, sudaro sąlygas ugdyti bendruosius ir specialiuosius judėjimo, sveikatos stiprinimo ir tausojimo gebėjimus, daugėja galimybių reikštis asmens fiziniam, kūrybiniam aktyvumui ir individualumui.

Fizinio ugdymo programa grindžiama fenomenologine M. Merleau-Ponty jauslinio suvokimo samprata ir hermeneutine H. G. Gadamerio supratimo kaip gyvenimo patyrimo interpretacija

Judėjimo koncepcijos apima visas judėjimo formas:

http://www.litlogos.eu/L68/Logos68_006_021_Gudaityte.pdf

PROGRAMA APIMA:

- Dalyko tikslą ir uždavinius;
- Dalyko ugdomų kompetencijų raiškos aprašą;
- Pasiekimų sričių bei pasiekimų raidos aprašą;
- Mokymosi turinį;
- Pasiekimų vertinimo ir pasiekimų lygių požymių aprašą.

FIZINIO UGDYMO BENDRAJĄ PROGRAMĄ RENGĖ:

- dr. Olegas Batutis
- dr. Laima Trinkūnienė
- Juozas Savickas
- Audra Vilūnienė

Programos projektas patalpintas puslapiuose - www.mokykla2030.lt ir www.emokykla.lt

Vaizdo įrašai – [Mokytojo TV](#)

PASIŪLYMUS BENDRAJAI PROGRAMAI TEIKĖ

- Lietuvos sporto universitetas
- Lietuvos tautinis olimpinis komitetas
- Lietuvos etninės kultūros ugdytojų sąjunga
- Lietuvos moksleivių sąjunga
- Utenos rajono pradinio ugdymo mokytojų metodinio būrelis
- Prof. dr. Stanislav Sabaliauskas (VDU)
- Prof. dr. Kastytis Šmigelskas (LSMU)
- Prof. dr. Arūnas Emeljanovas (LSU)
- Rita Skerstenienė
- Dr. Agnė Slapšinskaitė (LSMU) ir Vaiva Baltramiejūnaitė-Čepaitė
- Prof. Dr. Romualdas Malinauskas (LSU)
- Vita Balsytė (TOK)

Sveikatos ugdymo sritis

PSO sveikatos apibrėžimas:

Sveikata – tai fizinė, psichinė ir socialinė gerovė, o ne tik ligos ar negalios nebuvimas.

**SVEIKATA – tai visuma =
Fizinė + Psichinė + Socialinė**

Sveikatos ir Fizinio ugdymo srities Bendrųjų programų tikslas
– išugdyti aukšto sveikatos ir fizinio raštingumo asmenybes (.....).

Fizinis ugdymas

Gyvenimo įgūdžiai

Socialinis, emocinis, sveikatos, lytiškumo, rengimo
šeimai ugdymas ir žmogaus sauga.

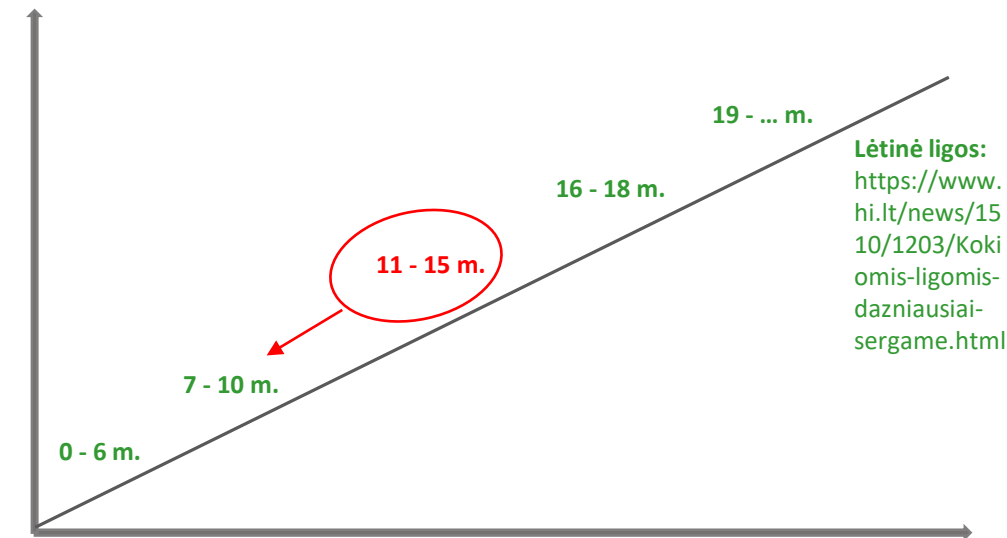
„Lietuvos moksleivių gyvensena ir sveikata“ 2018 m. HBSC tyrimo rezultatai*

HBSC tyrimas apima:

1. Gyvenseną (mitybą, fizinį aktyvumą, miegą),
2. Sveikatą ir gerovę (fizinę sveikatą; psichikos sveikatą);
3. Rizikingą elgseną (alkoholio vartojimą; rūkymą; lytinius santykius; agresyvią elgseną; savižudišką elgseną);
4. Socialinę aplinką (šeimos ir draugų; mokyklos).

Keletas rodiklių iš HBSC tyrimo (vaikų amžiaus vidurkis – 13,8 metų):

- **Nepakankamas kasdienis fizinis aktyvumas – 81,7%;**
- Patiria sunkumų užmigti – 19%;
  - Patiria bent du psichosomatinius simptomus – 31%;
  - Planavo žudyti – 14,6%, bandė žudyti – 8,6%;
  - Nesijaučia ramūs ir atsipalaidavę – 35%;
  - **Nenorėjo nieko veikti – 43%** (pirminiai depresijos požymiai);
  - Jaučiasi irzlūs, blogos nuotaikos – 24,8%
  - **Kasdieniniame gyvenime stokoja dominačių dalykų – 35%;**
  - Jaučia nervinę įtampą, susirūpinimą – 24%;
- ✓ Patyrė patyčias mokykloje – 28%;
- ✓ Nėra patenkinti mokykla – 64,8%.

Sveikatos sritis.

Kokybiniai ir kiekybiniai pokyčiai, formuojant tvarų sveikatos elgesį

Fizinis ugdymas

Kiekybiniai pokyčiai:

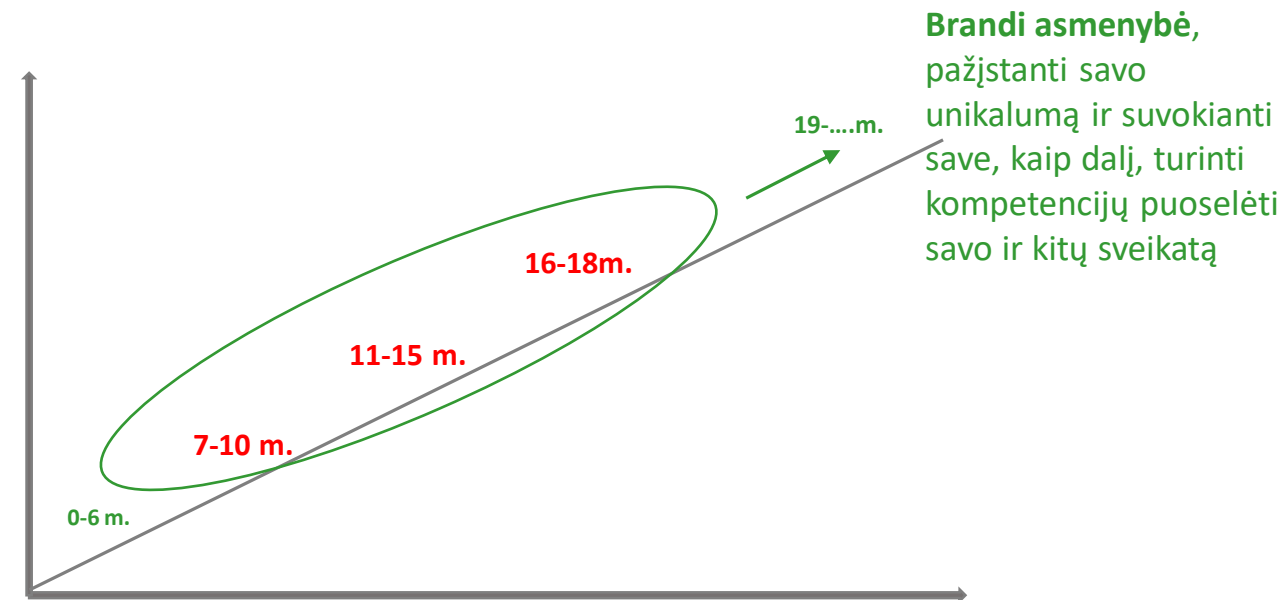
- FU pamokos;
- + kitų dalykų pamokos;
- + pertraukos.

Kokybiniai pokyčiai:

- ☐ Biopsichosocialinis modelis;
- ☐ Fizinio raštingumo ugdymas:
  - Motyvacija ir pasitikėjimas;
  - Judamųjų gebėjimų ugdymas;
  - Žinios ir supratimas;
  - Užsiėmimas fizine veikla visą gyvenimą.
- ☐ “In-through-about” koncepcija.

Gyvenimo įgūdžiai

Socialinis, emocinis, sveikatos, lytiškumo, rengimo šeimai ugdymas ir žmogaus sauga.

Fizinis ugdymas. Praktinis pavyzdys

Pusiausvyra - visų fizinių įgūdžių pagrindas. Yra dviejų tipų pusiausvyra:

- Statinė pusiausvyra: kūno valdymas statinėje pozicijoje;
- Dinaminė pusiausvyra: kūno valdymas judant.

Pusiausvyros pratimas apima:

1. Biopsichosocialinį modelį;
2. Fizinio raštingumo ugdymą;
3. „In-through-about“ koncepciją - praktinį judesio lavinimą, žinias apie judesį bei judesio vertės pajautimą, pasitelkiant savistabą. Kuriamas santykis su savimi (per kūno ir proto sąryšį, ribų pajautimą) ir gamta (per gamtos objektų atvaizdavimą).

A - pratimo variantas pradedantiesiems:

- Kojos plačiai, rankos plačiai – *Žvaigždė*;
- Kojos suglaustos, rankos prie šonų - *Kalnas*;
- Vieną koją pakeliam:
  - įremiam į vidinę šlaunies pusę - *Medis*;
  - ištiesiam į priekį 90 kampu – *Medžio Šaka*;
  - ištiesiam į šoną 90 kampu – *Medžio šaka*;
  - ištiesiam atgal – *Kregždė*;
- Stovint ant vienos kojos, rankas ištiesiam į viršų - *Aukštas medis* (pabandyti pirštu pasiekti nosį);

B – pratimo variantas, įvaldžius variantą A:

- ✓ **Kiekvienos pozicijos metu vaikas** sutelkia dėmesį į vidinę sferą ir pats skaičiuoja iki 5-10 pagal savo individualų kvėpavimo ritmą – įkvėpimus/iškvėpimus.

- ✓ **Kiekvienos pozicijos metu mokytojas skaičiuoja iki 5-10;**
Pratimas atliekamas atsimerkus, o po to - užsimerkus.